MEJDS. 2023; 13:118.
Published online 2023 Nov. **Original Article**

Modeling Virtual Social Network Addiction Based on Early Maladaptive Schemas: The Mediating Role of Spiritual Identity in Female Adolescents

Foulad M[1], *Nouhi Sh[2], Aghae H[2], Masoudi Sh[3]

Author Address
1. PhD Student in Psychology, Shahroud Branch, Islamic Azad University, Shahroud, Iran;
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Shahroud Branch, Islamic Azad University, Shahroud, Iran;
3. Assistant Professor, Department of Counseling and Psychology, Quchan Branch, University Islamic Azad, Quchan, Iran.
***Corresponding Author Email:** psynut.sh@shahrood.ac.ir

Received: 2022 April 13; **Accepted:** 2022 July 11

Abstract

Background & Objective: Today, the Internet has become an essential tool for education, entertainment, information sharing, and communication, turning into an integral part of people's lives. The use of the Internet is expanding in various aspects of human life. So, it is crucial to understand how people interact with it. As disorders related to people's interactions with the Internet and social media are emerging as an important scientific research topic, various studies have examined the factors that play a role in addiction to virtual social networks. Therefore, this study aimed to model the addiction to virtual social networks based on early maladaptive schemas with the mediating role of spiritual identity in female adolescents.

Methods: Due to its nature, the present research was descriptive–analytical using structural equation modeling. The statistical population comprised all female high school students in Babol City, Iran, in the academic year of 2017–18. A total of 320 female students were selected using the available sampling method. Fifteen people are needed for each observed variable in modeling research (16). There are also 10 observed variables based on the conceptual model (Figure 1). Therefore, 150 people were needed in this study. However, because the participants may not complete all the questionnaires, 380 questionnaires were distributed among students, of which 320 were fully completed and returned. Therefore, in this study, to reduce the sampling error and prevent the dropout of the subjects, 320 people were selected using the available sampling method. To collect the data, we used the Addiction to Mobile–Based Social Network Questionnaire (Khajeh Ahmadi et al., 2016), the Young Early Maladaptive Schema Questionnaire (Young, 1990), and the Spiritual Identity Questionnaire (Rostami and Jokar, 2014). The inclusion criteria comprised female adolescents studying in high school, living with their parents, not suffering from a specific physical illness or mental disorder, and not taking special psychological treatment or medication. The exclusion criterion included a lack of cooperation in completing the questionnaires. The Pearson correlation was performed for data analysis, and the structural equation model was constructed using SPSS software version 24 and Amos version 24. The significance level of all tests was set at 0.05. In this study, ethical standards, including informed consent and confidentiality of the participants' information, were observed. The participants were also free to leave the research at any time. They provided personal data at the start of the test. They were assured that their information would remain confidential.

Results: The study of direct path coefficients between different paths showed that the maladaptive schema had significant direct relationships with spiritual identity (p=0.011, β=0.65) and addiction to virtual networks (p<0.001, β=0.65). However, the spiritual identity was not directly related to virtual network addiction (p=0.072, β=0.16). The fit indices of the fitted conceptual model were as follows: CMIN/df=3.9, GFI=0.95, NFI=0.939, RMSEA=0.071).

Conclusion: Based on the findings of this study, early maladaptive schemas in female adolescents will increase addiction to virtual social networks by affecting spiritual identity.

Keywords: Addiction to virtual social networks, Early maladaptive schemas, Spiritual identity.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

Copyright © 2023, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۴۰۲؛ (۱۳):۱۱۸.

انتشار برخط آبان ۱۴۰۲ مقاله پژوهشی اصیل

مدل‌سازی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه: نقش میانجی هویت معنوی در نوجوانان دختر

مریم فولاد[۱]، *شهناز نوحی[۲]، حکیمه آقایی[۲]، شاهد مسعودی[۳]

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران؛

۲. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران؛

۳. استادیار گروه مشاوره و روان‌شناسی، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، قوچان، ایران.

***رایانامهٔ نویسندهٔ مسئول:** psynut.sh@shahrood.ac.ir

تاریخ دریافت: ۲۴ فروردین ۱۴۰۱؛ **تاریخ پذیرش:** ۲۰ تیر ۱۴۰۱

چکیده

زمینه و هدف: امروزه اینترنت به‌عنوان ابزاری بسیار مهم برای آموزش، سرگرمی، به‌اشتراک‌گذاشتن اطلاعات و ارتباطات تلقی می‌شود و به بخش جدایی‌ناپذیری از زندگی افراد تبدیل شده است. در مطالعات مختلف عوامل متعدد مؤثر در اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی، بررسی شده است؛ بنابراین هدف پژوهش حاضر مدل‌سازی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه با نقش میانجی هویت معنوی در نوجوانان دختر بود.

روش‌بررسی: روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی‌تحلیلی بود که در قالب مدل‌سازی معادلات ساختاری ارائه شد. جامعهٔ آماری پژوهش را تمامی دانش‌آموزان دبیرستانی شهر بابل در سال تحصیلی ۹۹ـ۱۳۹۸ تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری دردسترس ۳۲۰ نفر به‌عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامهٔ اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی‌بر موبایل (خواجه‌احمدی و همکاران، ۱۳۹۵) و پرسش‌نامهٔ طرحوارهٔ ناسازگار اولیهٔ یانگ (یانگ، ۲۰۰۵) و پرسش‌نامهٔ هویت معنوی (رستمی و جوکار، ۱۳۹۳) به‌کار رفت. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخهٔ ۲۴ و Amos نسخهٔ ۲۴ و همبستگی پیرسون و مدل‌سازی معادلات ساختاری صورت گرفت. سطح معناداری همهٔ آزمون‌ها ۰/۰۵ بود.

یافته‌ها: بررسی ضرایب مسیرهای مختلف نشان داد، طرحوارهٔ ناسازگار با هویت معنوی (p=۰/۰۱۱، Beta=۰/۶۵) و اعتیاد به شبکه‌های مجازی (p<۰/۰۰۱، Beta=۰/۶۵) به‌طور معناداری رابطهٔ مستقیم دارد؛ اما بین هویت معنوی با اعتیاد به شبکهٔ مجازی (p=۰/۰۷۲، Beta=۰/۱۶) رابطهٔ مستقیم مشاهده نمی‌شود. شاخص‌های نکویی برازش مدل مفهومی برازش داده‌شده برابر با CMIN/df=۳/۹، GFI=۰/۹۵، NFI=۰/۹۳۹ و RMSEA=۰/۰۷۱، به‌دست آمد.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های این پژوهش، به‌نظر می‌رسد طرحواره‌های ناسازگار اولیه در نوجوانان دختر با اثرگذاری بر هویت معنوی موجب افزایش اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی خواهد شد.

کلیدواژه‌ها: اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه، هویت معنوی.

حق انتشار محفوظ است © ۱۴۰۲، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار ـ غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

۱ مقدمه

شبکه‌های اجتماعی مجازی[1] متشکل از سایت‌هایی هستند که کاربران می‌توانند علایق و افکار و فعالیت‌های خود را با افراد دیگر در میان بگذارند (۱)؛ به‌عبارت‌دیگر به‌واسطهٔ شبکه‌های اجتماعی مجازی ارتباطی، تبادل پیام‌های در جریان در زمان و مکان بین کاربران صورت می‌گیرد (۲). در چند سال اخیر، الگوهای کاربردی سایت‌های شبکهٔ اجتماعی مجازی به‌شدت افزایش پیدا کرده است (۳). پژوهش لنهارت و همکاران نشان داد، نُه نفر از هر ده نوجوان کاربر فضای مجازی هستند (۴). از بین کاربران شبکه‌های مجازی، ممکن است نوجوانان به‌طور فوق‌العاده‌ای مجذوب کاربرد آن شوند که در پژوهش لام و همکاران به این موضوع اشاره شد. لام و همکاران دریافتند، متغیرهای مربوط به فشار روانی به استفادهٔ افراطی نوجوانان از اینترنت منجر شده است (۵). همچنین نوجوانان از اینترنت به‌عنوان روشی دردسترس برای حل‌وفصل مهارت‌های کنارآمدن با مشکلات استفاده می‌کنند؛ به‌علاوه، آن‌ها می‌توانند از این طریق خود را ابراز کنند (۶).

ازسوی‌دیگر زارعی محمودی و جمالی پکاله در پژوهش خود نشان دادند، اعتیاد به اینترنت و شبکه‌های مجازی ازطریق طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه[2] پیش‌بینی‌شدنی است (۷). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه الگوهایی هستند که در کودکی شکل می‌گیرند و باعث آسیب به خود می‌شوند؛ همچنین همواره در زندگی همراه انسان هستند (۸). گفت‌وگوی والدین با کودک طرح‌واره‌ها را شکل می‌دهد و بر تمام زندگی وی، در آینده تأثیر می‌گذارد (۹). طرح‌واره‌های ناسازگار باورهای غیرمنطقی را شکل می‌دهند و شامل سه بُعد شناختی و هیجانی و رفتاری هستند (۱۰).

ازسوی‌دیگر بسیاری از روان‌شناسان، رهایی از ناراحتی عاطفی و جسمی را برای داشتن شخصیت سالم، کافی نمی‌دانند و بر کمال و دگرگونی شخصیت آدمی به‌واسطهٔ معنویت تأکید دارند. انسان علاوه‌بر نیازهای زیستی و روانی صرف که مربوط به جنبه‌های فیزیولوژیک و امور پیش‌پاافتادهٔ زندگی و عشق و ارتباط با دیگران است، یک‌سری نیازهای برتر مانند نیاز به عبادت و پرستش و ارتباط معنوی با خدا نیز دارد (۱۱). اگر انسان از لحاظ معنوی سالم باشد، در محدودهٔ سلامت روانی خود، احساس زنده‌بودن و هدفمندی و رضایت خواهد کرد. تلفیق فعال معنویت و زندگی روزانه و استفادهٔ انطباقی از توانایی‌ها، ارزش‌ها و منابع مربوط به آن سبب می‌شود آدمی برنامه‌ریزی دقیقی برای زندگی و فعالیت‌های خود داشته باشد؛ درنتیجه وقت خود را کمتر در اینترنت و فضای مجازی به انجام فعالیت‌های بیهوده هدر دهد (۱۲). هویت معنوی[3] از مفاهیمی به‌شمار می‌رود که در سال‌های اخیر توجه روزافزون محققان را به‌خود جلب کرده است. هویت معنوی نوعی احساس شخصی رشد در ارتباط با خدا و جایگاه فرد در جهان است. جیمز به‌عنوان نظریه‌پرداز پیش‌گام در این زمینه با مطرح‌کردن خود معنوی، ازجمله محققانی بود که به بررسی رابطهٔ دو سازهٔ هویت و معنویت توجه داشت (۱۳). جیمز خود معنوی[4] را که به‌منزلهٔ زندگی درونی افراد توضیح داده شده است، خودی حقیقی، نهایی، دائمی، بالاترین سطح خودنظم‌دهی و بسیار پیشرفته‌تر از خود مادی و اجتماعی تعریف کرد. جیمز اعتقاد داشت، خود معنوی در تجارب عرفانی و معنوی افراد آشکار می‌شود. سپس این تجارب معنوی، درونی و با هویت افراد یکپارچه خواهند شد تا درنهایت افراد خود را به‌عنوان وجودی معنوی درک کنند (۱۴).

در سال‌های اخیر اعتیاد نوجوانان به اینترنت، نگرانی عمده‌ای در سلامت عمومی به‌شمار می‌آید (۱۵). باتوجه به آنچه گفته شد، به‌نظر می‌رسد مشکلات اعتیاد به اینترنت[5] و تنوع خواسته‌ها و انتظارات در کسب اطلاعات (اعم‌از مثبت یا منفی برحسب فرهنگ جوامع) و توجه به هیجان‌خواهی نوجوانان (به‌دلیل دورهٔ نوجوانی) در روی‌آوری به استفاده از اینترنت و ایجاد تعادل در این استفاده، از مسائل مهم خانواده و جامعه است. اینکه استفادهٔ نوجوانان به‌ویژه دختران که به‌نظر می‌رسد مسئولیت بیشتر با نقش مستقیم‌تری در تربیت فرزندان و درنتیجه به‌طور غیرمستقیم در سلامت روان جامعه دارند از اینترنت چگونه است، دغدغهٔ اصلی پژوهشگران بود. در فرهنگ جامعهٔ ایران به‌طور معمول برخی خانواده‌ها، دختران را از انجام کارهای مهیج باز می‌دارند و به‌نوعی آنان را به سرکوب هیجان‌هایشان تشویق می‌کنند. این موضوع که تاچه‌حد دختران نوجوان به‌دلیل ارضای هیجان‌خواهی خود یا به‌دلیل دوری‌گزیدن از روابط واقعی با افراد دیگر و درنتیجه گام‌برداشتن به‌سوی افسردگی به استفادهٔ بیشتر از اینترنت گرایش پیدا می‌کنند، مسئلهٔ تأمل‌برانگیز و مهمی است. این امر به مطالعه، پژوهش، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نیاز دارد. به‌نظر می‌رسد آگاهی‌بخشیدن به نوجوانان دربارهٔ آسیب‌های اعتیاد به اینترنت براساس اطلاعات پژوهشی بتواند علاوه‌بر توجه به نیازهای دورهٔ نوجوانی، آنان را در ایجاد تعادل برای استفاده از اینترنت و درنتیجه سلامت روان رهنمون کند؛ بنابراین باتوجه به مطالب بیان‌شده، هدف از پژوهش حاضر مدل‌سازی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با نقش میانجی هویت معنوی در نوجوانان دختر بود.

۲ روش‌بررسی

روش پژوهش حاضر توصیفی‌تحلیلی و از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعهٔ آماری پژوهش را تمامی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهر بابل در سال تحصیلی ۹۹ـ۱۳۹۸ تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری دردسترس ۳۲۰ نفر به‌عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. برای انتخاب حجم نمونه در پژوهش مدل‌سازی به‌ازای هر متغیر آشکار، پانزده نفر نیاز است (۱۶)؛ همچنین براساس متغیرهای موجود در مدل مفهومی شکل ۱، یازده متغیر آشکار وجود دارد؛ بنابراین در پژوهش حاضر به ۱۶۵ نفر نیاز بود؛ اما باتوجه به ریزش و احتمال تکمیل‌نشدن تمامی سؤالات پرسش‌نامه‌ها توسط شرکت‌کنندگان، ۳۸۰ پرسش‌نامه توزیع شد که از میان آن، ۳۲۰ پرسش‌نامه به‌طور کامل تکمیل و تحلیل‌شدنی بود؛ به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامهٔ اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی‌بر تلفن همراه[6]

[1]. Virtual Social Networking
[2]. Early maladaptive schemas
[3]. Spiritual identity
[4]. Spiritual self
[5]. Addiction to Internet
[6]. Addiction to Mobile-based social networks Questionnaire

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

(خواجه‌احمدی و همکاران، ۱۳۹۵) و پرسش‌نامهٔ طرح‌وارهٔ ناسازگار اولیهٔ یانگ[1] (یانگ، ۲۰۰۵) و پرسش‌نامهٔ هویت معنوی[2] (رستمی و جوکار، ۱۳۹۳) استفاده شد.

ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بود از: دانش‌آموزان دختر مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه؛ زندگی با والدین خود؛ مبتلانبودن آزمودنی‌ها به بیماری جسمی خاص یا اختلال روان‌شناختی؛ قرارنداشتن تحت درمان روان‌شناختی یا دارویی خاص. ملاک خروج از پژوهش،همکاری‌نکردن در تکمیل پرسش‌نامه‌ها بود.

ابزارهای زیر در پژوهش به‌کار رفت:

ـ پرسش‌نامهٔ اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی‌بر موبایل (خواجه‌احمدی و همکاران، ۱۳۹۵): این پرسش‌نامه در سال ۱۳۹۵ توسط خواجه‌احمدی و همکاران طراحی شد که شامل ۲۳ گویه است (۱۷). نمره‌گذاری پرسش‌نامه به‌صورت طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای انجام می‌شود و امتیاز مربوط به هر گزینه به این صورت است: کاملاً مخالف=۱؛ تااندازه‌ای مخالف=۲؛ بی‌نظر=۳؛ تااندازه‌ای موافق=۴؛ کاملاً موافق=۵. امتیازات کلی بیشتر نشان‌دهندهٔ اعتیاد بیشتر فرد پاسخ‌دهنده به شبکه‌های اجتماعی است و برعکس. ابعاد پرسش‌نامه در چهار عامل عملکرد فردی، مدیریت زمان، خودکنترلی و روابط اجتماعی دسته‌بندی می‌شود. شاخص و نسبت روایی محتوا به‌ترتیب ۰/۹۵ و ۰/۸۶ محاسبه شد. پایایی درونی با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ بود (۱۷).

ـ پرسش‌نامهٔ طرح‌وارهٔ ناسازگار اولیهٔ یانگ (یانگ، ۲۰۰۵): این پرسش‌نامه توسط یانگ در سال ۲۰۰۵ طراحی شد که شامل نود سؤال است (۱۰) و برمبنای مقیاس لیکرت به‌صورت کاملاً غلط=۱، تقریباً غلط=۲، بیشتر درست است تا غلط=۳، اندکی درست=۴، تقریباً درست=۵ و کاملاً درست=۶ پاسخ داده می‌شود. جملات پرسش‌نامه طبق طرح‌واره‌های خاصی دسته‌بندی شده‌اند و آن طرح‌واره را ارزیابی می‌کنند. برای تفسیر پرسش‌نامه باید به جملاتی دقت کرد که بیمار در آن نمرهٔ ۵ یا ۶ گرفته است. هیجده طرح‌وارهٔ محرومیت هیجانی[3]، رهاشدگی/بی‌ثباتی [4] ، بی‌اعتمادی/بدرفتاری [5] ، انزوای اجتماعی/بیگانگی[6]، نقص/شرم[7]، شکست[8]، وابستگی/بی‌کفایتی[9]، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری [10] ، گرفتار/خویشتن تحول‌نیافته[11]، اطاعت[12]، ایثارگری[13]، بازداری هیجانی[14]، معیارهای سخت‌گیرانه[15]، استحقاق/بزرگ‌منشی[16]، خویشتن‌داری/خودانضباطی ناکافی[17]، پذیرش‌جویی جلب توجه[18]، منفی‌گرایی/بدبینی[19] و تنبیه[20] توسط این پرسش‌نامه سنجیده می‌شود. در پژوهش حاضر به‌علت خلاصه‌شدن مدل مفهومی پژوهش به‌جای هیجده طرح‌واره به پنج حوزهٔ طرح‌واره اشاره شد.

بررسی‌های متعددی دربارهٔ ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامهٔ طرح‌وارهٔ یانگ انجام شده است. نتایج بررسی نسخهٔ اصلی این پرسش‌نامه نشان داد، برای هر طرح‌وارهٔ ناسازگار اولیه، ضریب آلفای کرونباخ از ۰/۸۳ (برای طرح‌وارهٔ خودتحول‌نیافته/گرفتار) تا ۰/۹۶ (برای طرح‌وارهٔ نقص و شرم) و ضریب آزمون‌بازآزمون در جمعیت غیربالینی، بین ۰/۵تا۰/۸۲ است (۱۰). روایی سازهٔ پرسش‌نامه نیز ساختار عاملی آن را تأیید کرد. روایی ملاکی فرم کوتاه با استفاده از رابطهٔ بین خرده‌مقیاس SF-SQ و خرده‌مقیاس SCL-۲۵ در سطح ۰/۰۵ معنادار بود (۱۰). در این پژوهش، برای هر طرح‌وارهٔ ناسازگار اولیه، ضریب آلفا از ۰/۸۳ برای طرح‌وارهٔ خودتحول‌نیافته/گرفتار تا ۰/۹۶ برای طرح‌وارهٔ نقص/شرم به‌دست آمد و ضریب بازآزمایی در جمعیت غیربالینی بین ۵۰تا۸۲درصد بود. صدوقی و همکاران فرم کوتاه پرسش‌نامهٔ طرح‌وارهٔ یانگ را روی ۳۷۰ نفر از جمعیت دانشجویان اجرا کردند. در پژوهش آن‌ها ضریب همسانی درون پرسش‌نامه ازطریق محاسبهٔ ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۶ و برای پنج حوزهٔ آن به‌ترتیب بریدگی و طرد ۰/۹۱، خودگردانی و عملکرد مختل ۰/۹۱، محدودیت مختل ۰/۷۸، دیگرجهت‌مندی ۰/۶۷ و گوش‌به‌زنگی بیش‌ازحد و بازداری ۰/۷۸ به‌دست آمد. همچنین روایی پرسش‌نامه ازطریق تحلیل مؤلفهٔ اصلی با استفاده از چرخش واریماکس همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها (با دامنهٔ همبستگی ۰/۳۲تا۰/۷) و روایی ملاکی همگرا مطلوب گزارش شد (۱۸).

ـ پرسش‌نامهٔ هویت معنوی (رستمی و جوکار، ۱۳۹۳): پرسش‌نامهٔ هویت معنوی توسط رستمی و جوکار در سال ۱۳۹۳ به‌منظور سنجش میزان اهمیت معنویت و تجارب معنوی در هویت و شکل‌دهی شخصیت افراد تهیه شد (۱۹). این ابزار شامل ۳۴ گویه است که دو بُعد باورهای ماورایی و باورهای اخلاقی را می‌سنجد. گویه‌های این مقیاس در طیفی پنج‌درجه‌ای از اهمیتی ندارد=۱ تا اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد=۵ تنظیم شده است. روایی و پایایی این ابزار ازسوی سازندگان مطلوب گزارش شد. مقدار ضریب پایایی برای باورهای ماورایی و باورهای اخلاقی و نمرهٔ کل هویت معنوی به‌ترتیب ۰/۹۶ و ۰/۸۶ و ۰/۹۵ بود (۱۹). در پژوهش دیگر برای تعیین پایایی این پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ و برای سنجش روایی از تحلیل عامل تأییدی استفاده شد (۲۰). ضریب آلفای کرونباخ برای باورهای ماورایی و باورهای اخلاقی و نمرهٔ کل هویت معنوی به‌ترتیب ۰/۹۶ و ۰/۸۶ و ۰/۹۵ به‌دست آمد (۲۰).

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل رضایت آگاهانه و تضمین حریم خصوصی و رازداری شرکت‌کنندگان رعایت شد. همچنین شرکت‌کنندگان در زمان شروع، در اجرای آزمون و خروج از پژوهش در

1. Young Schema Questionnaire
2. Spiritual Identity Questionnaire
3. Emotional deprivation
4. Abandonment/instability
5. Mistrust/abuse
6. Social isolation/alienation
7. Defectiveness/shame
8. Failure
9. Dependence/incompetence
10. Vulnerability to harm or illness
11. Enmeshment/undeveloped self
12. Subjugation
13. Self-sacrifice
14. Emotional inhibition
15. Unrelenting standards/hypercriticalness
16. Entitlement/grandiosity
17. Insufficient self-control/self-discipline
18. Approval-seeking/recognition-seeking
19. Negativity/pessimism
20. Punitiveness

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

هر زمان و ارائهٔ اطلاعات فردی مختار بودند. به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه می‌ماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد.

شکل ۱ مدل مفهومی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با نقش میانجی هویت معنوی را نشان می‌دهد.

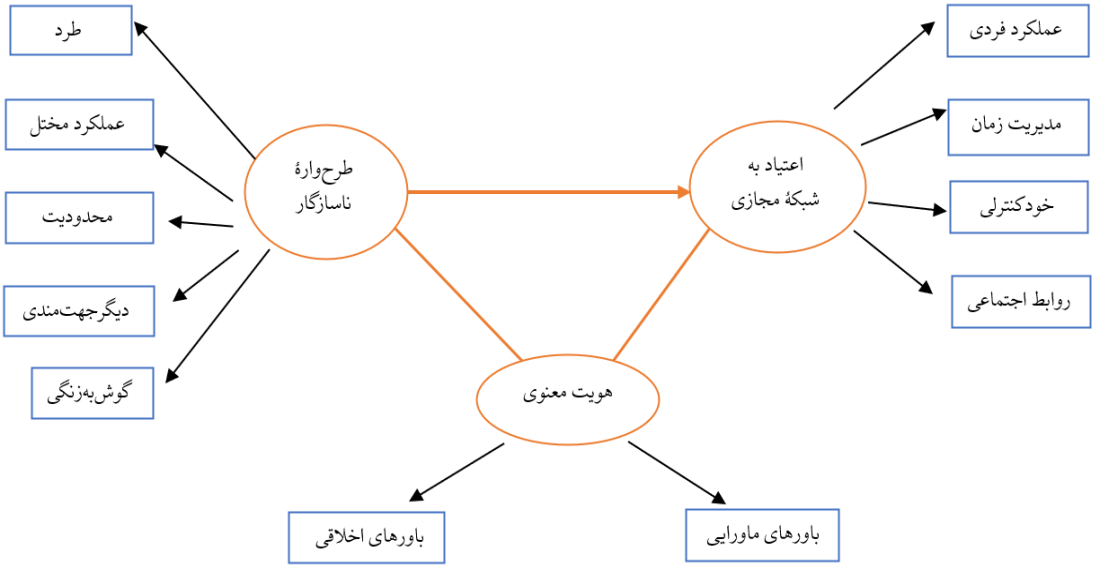

شکل ۱. مدل مفهومی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه: با نقش میانجی هویت معنوی

در این پژوهش از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار استفاده شد. همچنین آزمون کولموگروف‌اسمیرنف برای تشخیص نرمال‌بودن داده‌ها و ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری به‌کار رفت. نکویی برازش مدل مفهومی براساس شاخص نسبت مجذورخی به درجهٔ آزادی، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص نکویی برازش (GFI)، شاخص نکویی برازش تعدیل‌شده (AGFI) و ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) بررسی شد. اگر شاخص نسبت مجذورخی بر درجهٔ آزادی کوچک‌تر از ۳ باشد، برازش بسیار مطلوب را نشان می‌دهد. اگر شاخص‌های GFI، AGFI، CFI بزرگ‌تر از ۰/۹۵ و شاخص RMSEA کوچک‌تر از ۰/۰۵ باشد، بر برازش بسیار مطلوب و بسیار خوب دلالت دارد؛ همچنین اگر شاخص‌های CFI، AGFI،GFI بزرگ‌تر از ۰/۹۰ و شاخص RMSEA کوچک‌تر از ۰/۰۸ باشد، بیانگر برازش مطلوب و خوب است (۲۱). برای برآورد اثرات غیرمستقیم از آزمون بوت‌استراپ استفاده شد. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخهٔ ۲۴ و AMOS نسخهٔ ۲۴ و روش مدل‌سازی معادلات ساختاری، صورت گرفت. سطح معناداری همهٔ آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

۳ یافته‌ها

میانگین و انحراف معیار سن دانش‌آموزان در این پژوهش ۲/۳±۱۶/۱۳ سال بود. همچنین ۱۲۷ دانش‌آموز (۳۹/۷درصد) در پایهٔ دهم، ۱۴۹ نفر (۴۶/۶درصد) در پایهٔ یازدهم و ۴۴ نفر (۱۳/۷درصد) در پایهٔ دوازدهم مشغول به تحصیل بودند.

در جدول ۱ شاخص‌های گرایش به مرکز و پراکندگی مربوط به متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های گرایش به مرکز و پراکندگی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	K-S	مقدار احتمال
عملکرد فردی	۲۵/۷	۴/۴	۰/۰۴۱	۰/۲۱۰
مدیریت زمان	۱۹/۴	۳/۵	۰/۸۶	۰/۱۲۰
خودکنترلی	۱۵/۳	۳/۹	۰/۵۵	۰/۴۴۱
روابط اجتماعی	۱۷/۵	۳/۲	۱/۱۲۴	۰/۰۷۶
باورهای اخلاقی	۴۷/۴	۷/۹	۰/۴۸	۰/۹۷۰
باورهای ماورایی	۴۱/۶	۸/۱	۰/۳۶۵	۰/۹۹۹
بریدگی و طرد	۴۹/۸	۱۱/۵	۱/۳۴۵	۰/۰۷۶
عملکرد مختل	۴۳/۲	۹/۶	۱/۴۳۰	۰/۰۵۲
محدودیت مختل	۳۱/۷	۹/۶	۰/۸۵۱	۰/۴۶۴
دیگرجهت‌مندی	۴۵/۸	۱۱/۷	۰/۴۵	۰/۹۸۰
گوش‌به‌زنگی افراطی	۵۴/۸	۱۰/۷	۱/۲	۰/۰۸۱

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

جدول ۲. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	عملکرد فردی	۱									
۲	مدیریت زمان	۰/۶۸*	۱								
۳	خودکنترلی	۰/۵۵*	۰/۵۳*	۱							
۴	روابط اجتماعی	۰/۴۹*	۰/۴۸*	۰/۵*	۱						
۵	باورهای ماورایی	۰/۱۹*	۰/۱۴*	۰/۰۹	۰/۱۵*	۱					
۶	باورهای اخلاقی	۰/۲۳*	۰/۱۷*	۰/۰۵	۰/۱۶*	۰/۳۲*	۱				
۷	بریدگی و طرد	-۰/۱۷*	-۰/۰۴	۰/۰۹	۰/۱۶*	-۰/۱۷*	-۰/۱۹*	۱			
۸	عملکرد مختل	-۰/۰۳	-۰/۲۳*	-۰/۱۲*	-۰/۲۰*	-۰/۲۱*	-۰/۱۸*	۰/۵۱*	۱		
۹	محدودیت مختل	-۰/۱۱*	-۰/۱۰*	۰/۰۵	-۰/۲۴*	-۰/۲۲*	-۰/۱۸*	۰/۴۷*	۰/۴۴*	۱	
۱۰	دیگرجهت‌مندی	-۰/۱۶*	-۰/۱۸*	-۰/۱*	-۰/۱۵*	-۰/۱۵*	-۰/۱۹*	۰/۵۱*	۰/۴۹*	۰/۴۹*	۱
۱۱	گوش‌به‌زنگی افراطی	-۰/۲۷*	-۰/۱۹*	-۰/۱۹*	-۰/۱۳*	-۰/۱۸*	-۰/۲۵*	۰/۵۳*	۰/۵۳*	۰/۴۴*	۰/۴۷*

*$p<۰/۰۵$

در جدول ۲ ملاحظه می‌شود، بین اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی با هویت معنوی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه رابطهٔ معنادار وجود دارد ($p<۰/۰۵$).

شکل ۲ مدل پژوهش و ضرایب حاصل از مدل را نشان می‌دهد.

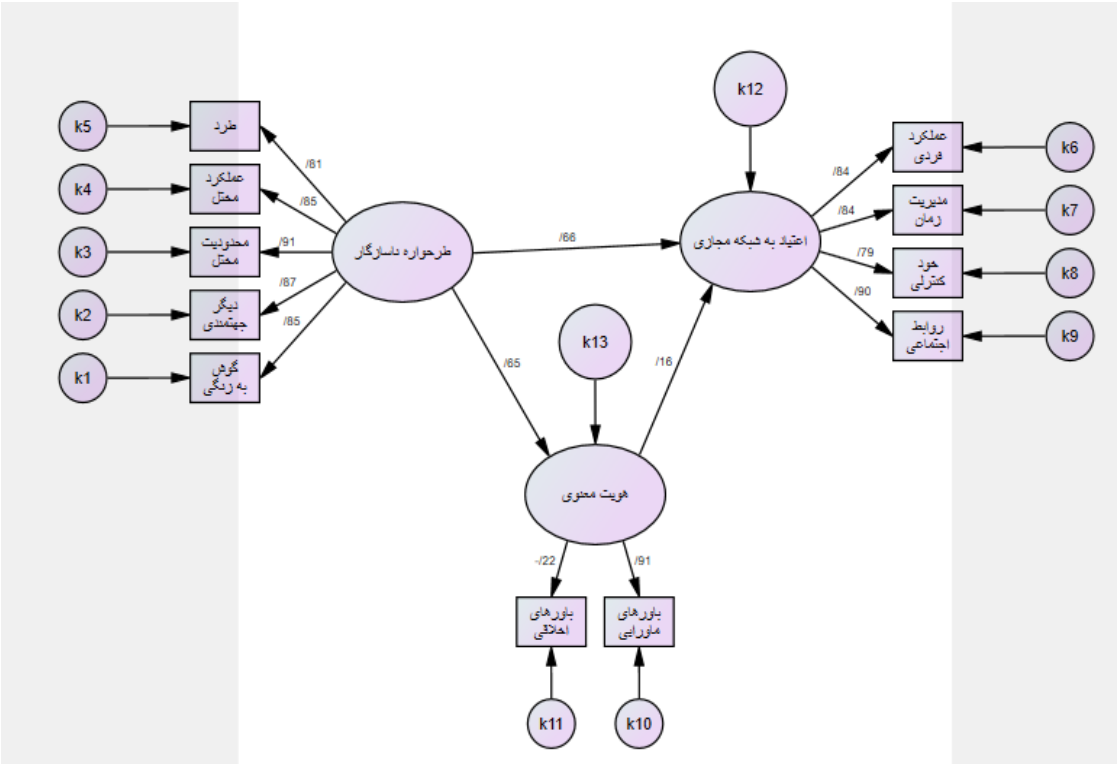

شکل ۲. روابط ساختاری بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی: نقش واسطه‌ای هویت معنوی

همچنین در کنار بررسی همبستگی‌های دو متغیری که امکان استنباط سطحی از یافته‌های پژوهش را ممکن می‌سازد، با هدف آزمون برازش مدل از تحلیل معادلات ساختاری استفاده شد که نتایج آن در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۳. خلاصهٔ ضرایب مسیرهای مستقیم

مسیر متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضرایب غیراستاندارد	خطای معیار	ضرایب استاندارد	T	مقدار احتمال
طرح‌وارهٔ ناسازگار	هویت معنوی	۰/۰۲	۰/۰۰۸	۰/۶۵	-۲/۵	۰/۰۱۱
هویت معنوی	اعتیاد به شبکهٔ مجازی	۲/۵	۱/۴۱	۰/۱۶	-۱/۸	۰/۰۷۲
طرح‌وارهٔ ناسازگار	اعتیاد به شبکهٔ مجازی	۰/۳۱	۰/۰۴	۰/۶۵	۷/۲	<۰/۰۰۱

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

بررسی ضرایب مسیرهای مختلف نشان داد، طرح‌وارهٔ ناسازگار با هویت معنوی (p=۰/۰۱۱، Beta=۰/۶۵) و اعتیاد به شبکه‌های مجازی (p<۰/۰۰۱، Beta=۰/۶۵) به‌طور معناداری رابطهٔ مستقیم دارد؛ اما بین هویت معنوی با اعتیاد به شبکهٔ مجازی (p=۰/۰۷۲، Beta=۰/۱۶) رابطهٔ مستقیم مشاهده نمی‌شود.

جدول ۴. برآورد اثرات غیرمستقیم موجود در مدل براساس آزمون بوت‌استراپ

مسیر متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیرملاک	بوت‌استراپ	کران بالا	کران پایین	مقدار احتمال
طرح‌وارهٔ ناسازگار	هویت معنوی	اعتیاد به شبکهٔ مجازی	۰/۰۵۲	۰/۳۳	۰/۰۰۴	۰/۰۲۵

باتوجه به جدول ۴ اثر غیرمستقیم طرح‌وارهٔ ناسازگار بر اعتیاد به شبکهٔ مجازی با نقش میانجی هویت معنوی برابر با ۰/۰۵۲ بود (p=۰/۰۲۵).

جدول ۵ شاخص‌های نکویی برازش مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۵. شاخص‌های نکویی برازش

نوع شاخص	نام شاخص	مقادیر الگوی پژوهش
شاخص‌های مطلق (برازندگی مدل)	درجهٔ آزادی (fd)	۴۱
	کای‌اسکوئر (NIMC)	۱۶۰/۳
	سطح معناداری (P)	۰/۰۰۱
	نسبت کای‌اسکوئر به درجهٔ آزادی (CMIN/df)	۳/۹
شاخص‌های نسبی	ریشهٔ میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	۰/۰۷۱
	شاخص نکویی برازش (GFI)	۰/۹۵۱
	شاخص برازش اصلاح‌شده (NFI)	۰/۹۳۹
	شاخص توکر ـ لوئیس (TLI)	۰/۹۳۷
	شاخص برازندگی فزاینده (IFI)	۰/۹۵۴
	شاخص برازش نسبی (RFI)	۰/۹۱۸
	شاخص برازش تطبیقی مقتصد (PCFI)	۰/۷۱
	شاخص برازش هنجارشدهٔ مقتصد (PNFI)	۰/۷۰

در جدول ۵ ملاحظه می‌شود، شاخص‌های نکویی برازش از برازش مطلوب الگو با داده‌های گردآوری‌شده حمایت کرده است. با بررسی شاخص‌های برازش مدل می‌توان دریافت، مجذورخی که حاصل نسبت $\chi 2$ بر df است، در آستانهٔ پذیرفتنی قرار دارد و هم‌پوشی بین مدل نظری و داده‌های پژوهش را نشان می‌دهد؛ بااین‌حال باتوجه به تأثیرپذیری این شاخص از حجم نمونه از سایر شاخص‌ها استفاده شد. بررسی سایر شاخص‌ها در جدول مشخص می‌کند، از میان آن‌ها ریشهٔ میانگین خطای برآورد (RMSEA) ۰/۰۷۱ و برازندگی نرم‌شده (NFI) ۰/۹۳۹ و شاخص نکویی برازش (GFI) ۰/۹۵ درحد مجاز و پذیرفتنی است؛ ازاین‌رو، باتوجه به قرارداشتن اکثریت شاخص‌های برازش در دامنهٔ مجاز، می‌توان گفت که داده‌های گردآوری‌شده با مدل پیشنهادی پژوهش تناسب دارد؛ بنابراین مدل پیشنهادی از حمایت برخوردار است و رد نمی‌شود.

۴ بحث

هدف از پژوهش حاضر مدل‌سازی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با نقش میانجی هویت معنوی در نوجوانان دختر بود؛ ازاین‌رو باتوجه به مدل پژوهش، یافته‌های آن تبیین شده است.

نتایج پژوهش حاکی‌از آن بود که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ازطریق هویت معنوی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی نوجوانان دختر تأثیر دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های زیر همسوست: زارعی محمودی و جمالی پکاله با بررسی پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت ازطریق طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در ۱۵۰ نفر از دانشجویان پسر ساکن خوابگاه دانشگاه یزد نشان دادند، بین اعتیاد به اینترنت و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه رابطه وجود دارد و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ۲/۲۲ درصد اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی می‌کنند (۷)؛ کریمی زارچی و همکاران به ارزیابی نقش واسطه‌ای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بین سبک‌های فرزندپروری ادراک‌شده و صفات شخصیتی خوشهٔ B پرداختند. آن‌ها دریافتند، حوزهٔ طرد و بریدگی نقش واسطه‌ای را بین سبک فرزندپروری ادراک‌شدهٔ والدین طردکننده و صفات شخصیتی خوشهٔ B ایفا می‌کند. حوزهٔ خودگردانی و عملکرد مختل دارای نقش واسطه‌ای بین هر دو سبک فرزندپروری ادراک‌شدهٔ والدین بیش‌کنترلگر و نیز والدین بازدارنده و تنبیه‌گر و صفات شخصیتی خوشهٔ B است. حوزه‌های طرد و بریدگی و خودگردانی و عملکرد مختل هر دو نقش واسطه‌ای را بین سبک فرزندپروری ادراک‌شدهٔ والدین سهل‌انگار و آشفته و صفات شخصیتی خوشهٔ B ایفا می‌کنند (۲۲)؛ دوبوسون در پژوهش خود نتیجه گرفت، عوامل ریشه‌ای مثل طرح‌واره‌ها که عمدتاً در دوران کودکی شکل می‌گیرند، می‌توانند فرد را مستعد ابتلا به اعتیادها و اعتیاد به اینترنت کنند و در درمان اختلال مذکور، بهتر است به این عوامل نیز توجه شود (۲۳).

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

در تبیین این نتایج می‌توان گفت به‌گفتهٔ یانگ و همکاران، افراد دارای طرح‌واره‌های منفی، قادر نیستند دلبستگی‌های ایمن و رضایت‌بخشی برقرار کنند و این افراد انتظار دارند نیازهای آنان به مهرورزی، همدلی و درمیان‌گذاشتن احساسات به‌شیوه‌ای پیش‌بینی‌شدنی برآورده نشود (۹)؛ پس طبیعی است که این افراد از مذهب برای آرامش، آزادسازی هیجانی و رفتار تکانه‌ای استفاده کنند یا رابطه با خدا را موضوع ارضاکنندهٔ نیازها بدانند؛ ازاین‌رو به‌دلیل وجود طرح‌واره‌های منفی فرد در مراحل بالاتر سنی در این موضع خود باقی می‌ماند؛ حتی احتمالاً ازدواج و بچه‌دارشدن نیز شرایط را برای کسب هویت معنوی فراهم نمی‌کند؛ زیرا با محتوای طرح‌واره‌های ناسازگار همساز است؛ بنابراین، افراد متناسب با محتوای روان‌بنه‌ها، پرستش خداوند را برای رسیدن به لذت و ارضای نیازها انجام می‌دهند. افرادی که دارای هویت معنوی ضعیفی هستند، نگاه تهدیدآمیز و خطرناکی به دنیا دارند و هیچ بعید نیست این نگاه آنان ناشی‌از روان‌بنه‌های ناسازگار نخستینی باشد که محتوای آن‌ها را انتظار برآورده‌نشدن نیازهای آنان به همدلی و مهرورزی تشکیل می‌دهد (۲۴). همچنین، داشتن طرح‌واره‌هایی چون رهاشدگی می‌تواند زیربنای ترس از رهاشدن افراد دارای هویت معنوی ضعیف باشد؛ چون با داشتن این طرح‌واره اعتقاد دارند افراد مهم زندگی‌شان نیز قادر نیستند حمایت عاطفی و تشویق لازم را برای آن‌ها فراهم آورند؛ زیرا این افراد از لحاظ هیجانی بی‌ثبات، پیش‌بینی‌نشدنی، اعتمادناپذیر و نامنظم هستند. بدیهی است داشتن چنین دیدی در رابطهٔ آنان با پروردگارشان تأثیر می‌گذارد؛ چون یکی از ویژگی‌های طرح‌واره‌های ناسازگار نخستین تحریف واقعیت به‌نفع تأیید طرح‌واره است و فرافکنی این ویژگی‌ها به خداوند زمینهٔ تعارض‌های بیشتری را در زندگی مهیا می‌کند (۲۵).

ازسوی‌دیگر به‌نظر می‌رسد، افراد دارای چنین طرح‌واره‌هایی بیشتر تمایل به استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی پیدا می‌کنند؛ زیرا در آن شبکه‌ها درگیری‌های هیجانی صورت می‌گیرد؛ اما اعتمادبه‌نفس فرد و کاربر چندان آزمون و قضاوت نمی‌شود و فرد چون خود را قادر به انجام کاری به‌طور مستقل نمی‌بیند در گروه‌های مجازی می‌تواند کنش و فعالیتی را دنبال کند؛ بنابراین وجود رابطهٔ مثبت و معنادار بین طرح‌واره‌های این حوزه با استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی دور از انتظار نیست. به‌نظر می‌رسد در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی مجازی، افراد و کاربران دارای طرح‌واره‌های این حوزه به‌دلیل کم‌رنگ‌شدن مرزهای درونی و سایر ویژگی‌های یادشده از طرح‌واره‌های حوزهٔ محدودیت‌های مختل، رغبت و فرصت و موقعیت مناسبی برای عضویت و استفادهٔ بیشتر از شبکه‌های اجتماعی داشته باشند (۲۶).

افرادی که طرح‌وارهٔ آن‌ها در حوزهٔ دیگرجهت‌مندی (شامل ایثار و اطاعت) است، به این دلیل که دارای عزت‌نفس کمتری هستند بیشتر سعی در جلب نظر اطرافیان دارند و می‌خواهند رضایت آن‌ها را جلب کنند؛ لذا وابستگی در این‌گونه افراد بیشتر دیده می‌شود؛ بنابراین آن‌ها با عضویت در شبکه‌های اجتماعی مجازی نیازهای خود و زندگی‌شان را نادیده می‌گیرند و از این طریق می‌توانند احساس و میل به تأییدشدن ازسوی دیگران را دریافت کنند (۷).

افراد در گروه‌ها به‌طور دائم با یکدیگر در ارتباط هستند. این نوع ارتباط چندجانبه در قالب شبکه‌های اجتماعی سازمان می‌یابد؛ یعنی ازطریق شبکه، روابط فرد مستقیم یا غیرمستقیم با دیگران پیوند می‌خورد؛ بنابراین، شبکه رشته‌ای از پیوندهای گوناگون اجتماعی است. فردی که در کانون این شبکه جای دارد ازطریق رشتهٔ پیچیده‌ای از پیوندهای مستقیم و غیرمستقیم با دیگران ارتباط پیدا می‌کند (۲۷)؛ لذا احتمال بروز پیامدهای طرح‌واره‌های حوزهٔ گوش‌به‌زنگی در شبکه‌های اجتماعی زیاد است.

طرح‌واره‌های حوزهٔ دیگرجهت‌مندی به‌تدریج حس هویت افراد را از آن‌ها دریغ می‌کند و منجربه کم‌رنگ‌شدن احساس تسلط بر وقایع زندگی می‌شود. افراد احساس می‌کنند عوامل محیطی سرنوشت آن‌ها را رقم می‌زنند؛ پس بیشتر منفعل و ناظر اتفاقات هستند تا عامل و فعال؛ بدین‌گونه تابع و مطیع نظرات و تصمیمات دیگران می‌شوند. همچنین به‌دلیل ترس از طردشدگی و انتقام، اختیار زندگی خویش را به دیگران می‌سپارند. افراد دارای طرح‌وارهٔ اطاعت، مستعد جذب گروه‌هایی می‌شوند که رهبران پرجاذبه‌ای دارند (۸). افراد دارای طرح‌واره‌های طرد و بریدگی به‌دلیل نداشتن پایگاه ایمنی درونی و وحشت ازدست‌دادن روابط صمیمی، به‌نوعی به روابط مجازی پناه می‌برند. زمانی که طرح‌واره‌ای به‌صورت فعال درمی‌آید، تبدیل به اتاق فرمان افکار خودآیند منفی می‌شود؛ بنابراین احتمال بیشتری وجود دارد که افراد دارای طرح‌واره‌های ناسازگار با ویژگی‌های یادشده به عضویت شبکه‌های اجتماعی درآیند و بیشتر از آن استفاده کنند (۲۸).

از محدودیت‌های مهم‌تر این پژوهش می‌توان به روش نمونه‌گیری دردسترس به‌جای نمونه‌گیری تصادفی، ماهیت مقطعی‌بودن، احتمال سوگیری انتخاب به‌دلیل همکاری‌نکردن برخی از دانش‌آموزان و استفاده از پرسش‌نامه‌های خودگزارشی اشاره کرد. پیشنهاد می‌شود به‌علت محدودبودن مطالعات روی دانش‌آموزان، پژوهش‌های مشابه در شهرهای دیگر به‌صورت طولی یا به‌روش کیفی انجام گیرد.

۵ نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هویت معنوی نوجوانان دختر، واسطه‌گر روابط میان طرح‌وارهٔ ناسازگار و اعتیاد به شبکه‌های مجازی است؛ همچنین الگوی روابط ساختاری طرح‌وارهٔ ناسازگار در ارتباط با اعتیاد به شبکه‌های مجازی با نقش میانجی هویت معنوی نوجوانان دختر از برازش پذیرفتنی برخوردار است.

۶ تشکر و قدردانی

از مسئولان و والدین و دانش‌آموزان مدارس دبیرستان دخترانهٔ شهر بابل که در پژوهش حاضر ما را یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

۷ بیانیه‌ها

تأییدیهٔ اخلاقی و رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان

پژوهش حاضر در راستای رعایت اخلاق پژوهش، فرم رضایت‌نامهٔ کتبی امضاشده از بیماران دریافت کرد؛ همچنین اطلاعات لازم درزمینهٔ پژوهش به‌صورت مکتوب در اختیار افراد قرار گرفت؛ به‌علاوه افراد داوطلبانه در پژوهش شرکت کردند و به آن‌ها درزمینهٔ رازداری و

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

محفوظماندن اطلاعات اطمینان داده شد.

رضایت برای انتشار

این امر غیرقابل اجرا است.

دردسترس‌بودن

داده‌های پژوهش در پیوست رسالهٔ دکتری نویسندهٔ اول در دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، دردسترس است.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافعی ندارند.

منابع مالی

این پژوهش با حمایت مالی سازمان یا نهادی انجام نشده و هزینه‌های آن توسط نویسندگان مقاله تأمین شده است.

مشارکت نویسندگان

مقالهٔ حاضر برگرفته از رسالهٔ دکتری نویسندهٔ اول است. نویسندهٔ اول (دانشجو) با همراهی و راهنمایی‌های اساتید راهنما و اساتید مشاور، کل پژوهش را انجام داد.

References

1. Foweraker J. Theorizing social movements. London ; Boulder, Colo: Pluto Press; 1995.
2. Mahmoudi M, Torkashvand P, Mahmoudi A. Social networks the dimensions and concepts. Tehran: Sako Pub; 2018. [Persian]
3. Kuss DJ, Griffiths MD. Social networking sites and addiction: ten lessons learned. Int J Environ Res Public Health. 2017;14(3):311. https://doi.org/10.3390%2Fijerph14030311
4. Lenhart A, Madden M, Hitlin P. Teens and technology [Internet]. Pew Research Center: Internet, Science & Tech. 2005 [cited 2023]. Available from: https://www.pewresearch.org/internet/wp-content/uploads/sites/9/media/Files/Reports/2005/PIP_Teens_Tech_July2005web.pdf.pdf
5. Lam LT, Peng Z wen, Mai J cheng, Jing J. Factors associated with Internet addiction among adolescents. Cyberpsychol Behav. 2009;12(5):551–5. https://doi.org/10.1089/cpb.2009.0036
6. Tosun LP, Lajunen T. Why do young adults develop a passion for Internet activities? The associations among personality, revealing "true self" on the Internet, and passion for the Internet. Cyberpsychol Behav. 2009;12(4):401–6. https://doi.org/10.1089/cpb.2009.0006
7. Zarei Mahmoudabadi H, Jamali Paqaleh H. Predicting internet addiction through early maladaptive schemas in Yazd university students. In: The 2nd International Congress of Community Empowerment in the Field of Social Studies, Psychology and Education Science [Internet]. Tehran, Iran: Cicilica; 2016. [Persian] https://civilica.com/doc/612657/
8. Young JE. Cognitive therapy for personality disorders: a schema–focused approach. 3rd ed. Sarasota, Fla: Professional Resource Press; 1999.
9. Young JE, Klosko JS, Weishaar ME. Schema therapy: a practitioner's guide. New York: Guilford; 2003.
10. Young JE. Young schema questionnaire--short form [Internet]. 2018. Available from: https://doi.org/10.1037/t12644-000
11. Hajmohammadi F, Neshat Doost HT. Comparison of spirituality in women with depression, anxiety and normal people. Knowledge & Research in Applied Psychology. 2017;18(3):1–11. [Persian] https://jsr-p.isfahan.iau.ir/article_537854_d7acdfaef9de73d95fae42afde84a05f.pdf
12. Parvin N, Safdel H, RezaeiSoofi M. Regression analysis spiritual intelligence and internet addiction students sport olympiad competitions vocational universities of the country. Organizational Behavior Management in Sport Studies. 2016;3(2):39–47. [Persian] https://fmss.journals.pnu.ac.ir/article_2879_4cf914fffadc025c4618da65e0888b92.pdf
13. James W. The principles of psychology, Vol I. New York, NY, US: Henry Holt and Co; 1890. https://doi.org/10.1037/10538-000
14. Klenke K. Authentic leadership: a self, leader, and spiritual identity perspective. International Journal of Leadership Studies. 2007;3(1):68–97.
15. Li W, Zhang W, Xiao L, Nie J. The association of Internet addiction symptoms with impulsiveness, loneliness, novelty seeking and behavioral inhibition system among adults with attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD). Psychiatry Res. 2016;243:357–64. https://doi.org/10.1016/j.psychres.2016.02.020
16. Kwon HE, So H, Han SP, Oh W. Excessive dependence on mobile social apps: a rational addiction perspective. Information Systems Research. 2016;27(4):919–39. https://doi.org/10.1287/isre.2016.0658
17. Khajeahmadi M, Pooladi S, Bahreini M. Design and assessment of psychometric properties of the addiction to mobile questionnaire based on social networks. Iranian Journal of Psychiatric Nursing. 2017;4(4):43–51. [Persian] http://ijpn.ir/article-1-884-en.pdf
18. Sadooghi Z, Aguilar-Vafaie M E, Rasoulzadeh Tabatabaie K, Esfehanian N. Factor Analysis of the Young Schema Questionnaire-Short Form in a Nonclinical Iranian Sample. IJPCP 2008; 14 (2) :214-219. http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-474-fa.html
19. Rostami R, Jokar B. Spiritual identity: examining the role of family communication patterns. In: The First National Congress of Family Psychology a Step in Drawing the Desired Family Model [Internet]. Tehran, Iran: Civilica; 2014. [Persian] https://civilica.com/doc/518805/

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]

20. Rahpeima S, Sheykholeslami R. The mediating role of spiritual identity on the relationship between parent and peer attachment with resilience. Contemporary Psychology. 2016;11(1):47–62. [Persian] https://bjcp.ir/article-1-823-en.pdf
21. Bentler PM, Yuan KH. Structural equation modeling with small samples: test statistics. Multivariate Behav Res. 1999;34(2):181–97. https://doi.org/10.1207/s15327906mb340203
22. Karimi Zarchi M, Sohrabi F, Shams J. Mediation of early maladaptive schemas between perception of parental rearing style and personality traits of cluster B. Journal of Modern Psychological Researches. 2014;8(32):205–24. [Persian] https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_4303_33a57972a3766c1ca494e9534854622b.pdf
23. Dobson KS, editor. Handbook of cognitive–behavioral therapies. 3rd ed. New York: Guilford Press; 2010.
24. Ghoravi M, Janbozorgi M. Nazariehaye novin ravan darmangari va moshavere [New theories of psychotherapy and counseling]. Tehran: SAMT; 2016. [Persian]
25. Janbozorgi M, Daemi F. The influence of early maladaptive schemas on psycho–spiritual transformation: a mediator variable in psychotherapy. Studies in Islam and Psychology. 2016;10(18):7–26. [Persian] http://islamicpsy.rihu.ac.ir/article_1042_66ef3cf3ff5fccd77c7f4d47b83feb25.pdf
26. Karimi Rabbani M, Momeni F. The relationship between social supports with the use of social networks among university students. Journal of Applied Psychological Research. 2016;6(4):175–88. [Persian] https://japr.ut.ac.ir/article_60973_0cc69d2a90e6a69339cd697eba420682.pdf
27. Gasabi F, Naghibulsadat SR. The role of cultural values in the context of social networks (A comparative study of Iranian or content of social networks). Interdisciplinary Studies in Media and Culture. 2015;5(1):83–109. [Persian] https://mediastudy.ihcs.ac.ir/article_1743_47d4e049bd2aeff6c37a7b1c696927d1.pdf
28. Young JE. Cognitive therapy for personality disorders (Cognitive Therapy for Personality Disorders): A schema focused approach; 3th Professional resource press.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2025-07-18]